

Տարեկան գին 6 Արծաթ Մեծիտի:
Վեցամսեայ 3 1/2
Մեկ ծախուցումս տողին 2 դարուչ է
Ստորագրութիւնները կանխիկ են:
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյն 4 1/2
Եւ 4 ծից կը սկսին:

Եւրոպայի քաղաքներէն ճամբու
ծախար ստեղծող վրայ է:
Լրագրոյս վերաբերեալ ճամբակ կամ որ
եւ իցէ գրութիւն Լրագրին պիտի
ուղղուի. եւ ամեն ճամբուն ծախ
քը խրկողին վրայ է:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿԱՍԱԿԱՆՈՒՊՈՒԼՍ 27 ՅՈՒՆԻՍ

ՊՈՐՄԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ

ԼՈՒՐԵՐԸ

Մարտիկա 1 օդոստ

Հասարակ ցորեն չկայ: — Լէ՛ք առատ եւ
կի՛նայ: — Մեծաբոյ Սոսոս թուր եւ իջնե-
լու հակամէտ: — Յօնաժողովրդ կի՛նայ 66 70
— Բօնաժողով 98:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Լեհաստանի խնդիրն վրայ Եւրոպա-
յէն եկած վերջին լուրերն հակասական են:

Եւրոպայի թուով ծանուցելի են
թէ Վարշովայ, Լիւբլինի եւ Լաւարի կա-
ռավարութիւնները միասին ծանուցադրի
մը Ռուսիոյ կառավարութեան դիմելու
եւ իրենց առաջարկութիւններուն այս
կամ ոչ պատասխան մը խնդրելու վրայ բա-
նակցութեան մասն են իրարու հետ:

Եւրոպայի երկրներէն մեծ մասը
թիւններով ալ կը հաստատուէր, որոնք
կը ծանուցանէին թէ յիշեալ համաձայն
ծանուցադրին օրինակը Վարշովայ արտա-
քին դործող պաշտօնեան շարքերը Լիւբ-
լինի եւ Լաւարի կառավարութեանց վրա-
կեր է, անոնք ալ ընդունել են, հետեւ
աւարտ պայտ վաղը Բեղրադիւրի պիտի
ղկուէր:

Սակայն չորեքշաբթի իրիկուն Փարի-
զէն մայրաքաղաքս եկած հեռագրաւոր
մը կը ծանուցանէ թէ միասին ծանու-
ցադրի մը ղրկելու առաջարկութեան վրայ
Վարշովայ կառավարութիւնը զիտողու-
թիւններ ընելով, երբ մեծ տէրութեանց
մէջ բանակցութիւնները դադարէն են:

Եւս վերջին լուրը թէ՛ ստորեւ երկր
տէրութեանց մէջ համաձայնութեան աւ-
րուած ըլլալուն արտադրա չի՞նքուր, եւ
հաւանականութար կրնանք ենթադրել թէ
ծախած անհամաձայնութեան զլխաւոր եւ
միակ պատճառ եղած կրնայ ըլլալ պատե-
րադի խնդիրը, որուն ինչպէս յայտնի է
Վարշովայ եւ Լաւարի գէտին:

Սակայն ասոր հետ մէկ տեղ հա-
տարակց կարծիքը կը յուզի նոյն խի
Լիւբլինի մէջ ալ: Եւ ըստ իրար զրոյս
ներուն նայելով խաղաղութեան ամե-
նէն յամու կողմնակիցներն ալ սկսե-
ր են համոզուիլ թէ Լեհաստանի խն-
դիրը պատճառաւոր միայն կրնայ լուծ-
ւիլ: Թայեմը ըստ իրեն անգամ կը խոստ-
անի այս թէ եւ անոնց. « Արեւի որ
կրտէ, Լիւբլինի եւ Վարշովայ մեծ փառ-
աւանդներն ու սերունդները պատե-
րադին կը խորհին, այսու ամենայնիւ
յայտնի կը տեսնուի որ երկու երկրին շա-
հադեաններն ալ համոզուած են որ պա-
տերադին անհրաժեշտ է »:

Վարշովայ մէջ պատերազմի նշաններն
աւելի զգալի են: Օգովայն դործող պաշ-
տօնատան մէջ Պալիսիի նաւահանգիստ
ներուն տեղադրի պատկերները կը շնուին
կայսեր արուելու համար: Եւ Թուրքի
նաւարանն ալ հրաման կայցրէ որ Սե-
ջերկիական ծովու նաւատորմի շուտով
ճանաչել երկու վիճակի մէջ գրուի: Վրա-
սի թէ Պալիսի Սիւրմէ ծովափնայն ալ

Պալիսիի նաւատորմին հրամանատար
անուանել է: Եւս մեծ քառ նշանակու-
թեան արժանի կարեւորութիւն մը կը սը-
ուի անդրկիական դեպքան Լորտ Լարի-
էրն մէկ պաշտօնական նոտիակին որ Սե-
ջերկիական մէջ հրատարակուած է:

Եւս արդարեւ խաղաղութեան վա-
րարդներուն համար քաջակերտան նը-
շաններ չեն, բայց ասոնց եւ անհրաժեշտ ու-
անովական պատերազմի մը մէջ դեռ մեծ
հեռաւորութիւն կայ:

Եւս այժմ խնդիրը դեպքանական ան-
համաձայնութեան մը սահմանին դուրս
եղած չէ: Եւ վերջնապէս զրուած է դեռ
եւ ոչ գերադասելի կանչուած են: ամենցմէ
եղբը կուգայ պատերազմի յայտարարու-
թիւնը: Եւ երջնապէս պատերազմի խիստ
անստորջ հաւանականութիւն մ'է, որ
կրնայ ճշմարտի կամ ոչ, եւ այս ալ ա-
պագան պիտի յայտնէ:

Եւս ասիական Բեղրադիւրի անդրկա-
կան դեպքան Լորտ Լարիէրի նախակը,
որ Ռուսիոյ կառավարութեան տուած
պատասխաններուն կամ մանաւանդ Լե-
հաստանի նկատմամբ Եւրոպեան տէրու-
թեանց դէմ բռնելու պաշտ քաղաքականու-
թեան բովանդակութիւնն է:

Լորտ Լարիէր առ կոմս Ռուրը
Բեղրադիւրի 18 յուլիս:

Միւրա:

Վարշովայ դեպքան Վոնիէպէլսո դուք-
սին երեկ Չարքոյ-Սէլո կանչուեցաւ, երբ
տէրութեանց ի նպատակ Լեհաստանի առա-
ջարկութիւններուն պատասխան մարկ ընե-
լու կորչաւ թիւններն:

Եւրոպայի առիթ ունեցայ նորին Վոնի-
թիւնը (Վոնիէպէլսո դուքսը) անմեղ, եւ
խնայող ինչի թէ կորչաւ թիւնները կը վա-
րարէր նոյն օրը զիս ալ տեսնելու նպատակ
կաւ: Վոնիէպէլսո դուքսը Ռուսիոյ առաւ-
պատասխաններն Փարիզի մէջ ընելիք գէ-
տութիւնը մտածելով արտած էր, եւ ինչի
համառօտ ծանօթութիւն մը տուաւ կորչա-
ւոր թիւններն պատասխանադրերուն վրայ որ
ինքը կարգադրէր: Եւ Զինադադար միւրեւե-
ր է: Արդէն դուշակած էինք դայն: Գեաղա-
նաժողովը միւրեւեւ է: Այս ալ կը կատա-
ծէինք:

Առաջարկելով վեց կէտեր որոշ կերպով ըն-
դունուած չեն, եւ որ չէինք յուսար եւ խիստ
ցաւալի է: Վարշովայ եւ Լիւբլինի միջնորդու-
թիւնն ալ մէկ կողմ ձգուելով, առաջարկու-
թիւն եղած է Լեհաստանի դործերուն վրայ
որոշ խորհրդակցութիւն մը ընելու Աւստրիոյ
եւ Բրուսիոյ տէրութեանց հետ, իրեն սահ-
մանակից տէրութիւններուն: որ խնդրին մէջ
մասնաւոր չա՛մ մը ունին: Իսկ Վիեննայի դաշ-
նադրութեան ստորագրող միւս տէրութեանց
եղբն իսկ դործակցելուն խօսքը չկայ:

Այսպիսի առաջարկութիւն մը պաղիւ-
ցի պաշտօնակցի կարծիքով ոչ միայն դոշա-
ցուցիչ չպիտի համարուի իւր կառավարութե-
նէն, այլ եւ զրեթէ նախատական, որ զեւ-
պանական յարաբերութեանց անմիջական խը-
զում մը կրնայ յառաջ բերել:

Այս լուրը դարձանամ եւ ցաւելով իմա-
ցայ: վառն զիս ալ Վարշովայ նկատմամբ պաշ-
տօնակցիս զբայած ապաւորութեան լիովին
հաղորդ եմ, եւ կատարելապէս համազուած որ
Ռուսիոյ կառավարութեան առաջարկութիւ-
նը Վ. Թադուհայն կառավարութեանն ալ չի
կրնար ընդունուիլ:

Այս առաւ կորչաւ թիւններն պայմանը:

որ երեք պատասխանադրեր մեզի հաղոր-
դեց: Եւս քանչիւր ալ ուշադրութեամբ դա-
նալ կարդալէ ետեւ նորէն անոր քով դար-
ձանք, եւ զանոնք մեզի հաղորդելուն համար
չորհակալութիւններ յայտնելէ ետեւ, ըսի
իրեն թէ այս նիւթի վրայ զիտողութիւն ընե-
լէ կրնայի եւս կենալ եւ Վ. Թադուհայն կա-
ռավարութեան որոշմանը սպասել: Բայց ա-
յաջեցի իրեն որ լաւ հասկընայ թէ իմ ըրած
զիտողութիւններս ինչի թէ կարողող ուս յոյսն
էր միայն, որ եթէ մէկ երկու կէտերու վրայ
իր միայն կատարելապէս բացատրելու ըլլայ,
իր ըրած որոշումներէն ու առաջարկութիւն-
ներէն դաշնակից կառավարութեանց զիտու-
թիւնները կրնայ կրնայ մեղմանալ:

Ըսի իրեն թէ չառ կը վախճամ որ իր օչս
առաջարկութիւնն Սեղդիոյ աշքին ջանք մը
կը համարուի ժամանակ չաշէլու եւ Աւստրիան
միւր դաշնակցութեանն ըստնելու: Թէ առա-
ջարկութիւն մը որ այժման պարագաներուն
մէջ երկու մեծ տէրութիւն զուար ձգել կուգէ
այնպիսի խնդրոյ մը վրայ խորհրդակցելէ, ու-
րուն համար այն երկու մեծ տէրութիւնները
մեծ հոգածութիւն յայտնել են, հաշտարար
համարուելէ դատ թէ համաձայն ալ կրնայ հա-
մարուիլ: Թէ կարգադրութիւն մը որով Լե-
հաստանի չաշէլը միմիայն այն տէրութեանց
ձեռքը կը յանձնուի որոնք Լեհաստանը մէ-
ջերկին բաժնած եւ ժամանակաւ ալ զանի հա-
րըտահարած են, վստահութիւն չկրնար ադ-
դել: Կորչաւ թէ, ըսի թէ, իմ խոսքս դա-
տողութեամբ, այս արուած պատասխանը
բարեկամական կամ խաղաղական կարգադ-
րութեան մը տարրերն են: Եւս:

Այսու ամենայնիւ, բան որ կայ որ Սեղ-
դիոյ առջեւ կը բարեկամ Ռուսիոյ համար,
թէ եւ Լեհաստանի խնդրոյն քննութիւնը մի-
այն երեք տէրութեանց ձեռքը ըլլալ կը պա-
հանջէ: այն է՝ Վիեննայի դաշնադրութեան
յետեւ, որ ձեռք վստահութիւնը չիմ ըստած էր
ամեն կարգադրութեանց: Պիտի հարցնեմ
կորչաւ թիւններն որ անմիջապէս պատաս-
խան ապա եւս երկու խնդիրներուն, որպէս զի
եւս անմիջապէս իմացնեմ ձեռք Վստահ-
թեան:

1. Ինչ ձեռ եւ ինչ չիմ կուգէ ապա Աւստ-
րիոյ Ռուսիոյ եւ Բրուսիոյ մէջ առաջարկած
խորհրդակցութիւններուն:

2. Կառավարել Վարշովայն ու Սեղդիան
դուքս ձեռք միջնակ անգամ յիշեալ երեք տէ-
րութեանց ընելիք խոստանալներուն կամ
յանձնառութիւններուն վաւերացմանը մաս-
նակցելէ: Կամ թէ կառավարել զանոնք մի-
եւ նոյն կերպով եւ մի եւ նոյն առաջնաւ-
ընդունել: Ինչպէս որ ընդունուած են Վիեն-
նայի դաշնադրութեան մէջ:

Կորչաւ թիւններն ինչի պատասխանեց
թէ Աւստրիոյ եւ Բրուսիոյ լիազոր երկաթու-
ղայնները Բեղրադիւրի մէջ ընդունելով, ա-
նոնք հետ միայն ընելիք խորհրդակցութեանց
արդիւնքը կրնայ պայմանադրութեան կամ
դաշնադրութեան եւ կամութիւն որ եւ իցէ պատ-
շաճ պատուած ձեռով մը արձանագրել, ինչ-
պէս Վիեննայի դաշնադրութեան մէջ կը զա-
ծէ: Թէ վիճարկութեանց չիմ երեք տէրու-
թեանց առաջարկած վեց կէտերը պիտի ըլ-
լան, երբ կայսեր զիտմանը հակառակ բան
մը չեն պարունակել, կամ ուրիշ կէտեր դո-
րանք իրեն պարտք սեպտ առաջարկել:

Երկրորդ հարցմանս պատասխանելով,
կորչաւ թիւններն ըսաւ թէ երեք դրացի տէ-
րութեանց խորհրդակցութեան արդիւնքը
պաշտօնական կերպով Վարշովայ եւ Լիւբլինի
կառավարութեանց հաղորդելու կը հաճի,
որպէս զի կարող ըլլան այն որոշումներուն
Վիեննայի դաշնադրութեան համաձայն ըլլա-

լու դատելու:

Ստիպեցի կորչաւ թիւններն ըստ այսոյ
կերպով իմացնելու թէ երեք տէրութեանց
մէջ ըլլալիք բանակցութեանց արդիւնքն ընդ-
հանուր դաշնադրի մը մէջ պիտի արձանագ-
րի, որուն մասնակից ըլլան նաեւ 1815 ի դաշ-
նադրութեան կատուած միւս տէրութիւն-
ներն ալ:

Կորչաւ թիւններն թերեւս բացարձակ
դէմ չիտուեցաւ այս կարգադրութեան: Բայց
չընդունեց ալ, եւ քանի մը անգամ իրենց թէ
ընաւ յանձն չառնուր պիտի զիտուած որ
արեւմտեան տէրութեանց որ եւ է Բրուսիոյ
մը ապա Ռուսիոյ տէրութեանները, որոնք
միջամուս ըլլալու, որուն մէջ հասկընայ եւ
բեւցաւ ինչ նաեւ Լեհաստանի թաղաւորու-
թիւնն ալ, թէ եւս չէի դադրել զիտելէ որ
մենք Վիեննայի դաշնադրութեան դորտ-
թեամբ միջամուս ըլլալու սահմանաւոր իրա-
ւունք մը ունէինք:

Երկար եւ յաճախ վախճանելով լեցուն
վիճարկութեան մը ետեւ, որուն Վարշովայի դե-
պքան ալ դործակցելու հաւանականութեամբ
թաղաւոր ձեռք վստահութեան կարգադրութեան
կորչաւ թիւններն հաւանութեամբ, որ Պա-
րոն Ռուսիոյ իրեն եւ Պարոն Վիեննայի զիտել:

Եւ յուսամ որ Ռուսիոյ արտաքին դործող
պաշտօնէին միայն ըստ իրար խոսքի համար
ըրած ջանքս ձեռք Վստահութեան անհաճոյ չը-
լար: Այս ջանքն ըրի յուսալով որ թերեւս
զրուած ձախող պատասխաններուն ազդեցու-
թիւնը կրնայ մեղմանալ եւ Վ. Թադուհայն
կառավարութեան ալ միջոցներ կը մտախարա-
րէ խորհրդարանին բացատրութիւններ տա-
լու, որոյ համար կորչաւ թիւններն պա-
տասխանադրել կրնայ բաւական նիւթ չմա-
տակարարել:

Վստահութեան առիթ չառնի կորչաւ թիւն-
ներն անմիջապէս, թէ Պարոն Վիեննայի զը-
կուած պաշտօնադիրը եւս ալ տուած բացառ-
ութիւնները կրնան դոշադրել համարուիլ
Վ. Թադուհայն կառավարութեանն:

ՆԱԽԵՐ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օգոստոսիաւ Ինքնակալը Բարձր
մեծ Եւրաքոս Պաւստ փաշային Խաթիթի
Հիւանդուն մը զրկելով անոր հանձարոյն
եւ հայրենակալութեանը վրայ ունեցած
բարձր փառահովութիւնը յայտնելով, միանգա-
մայն իմացնելով որ հաստատութեան
միջոցը դրած է նեցուկ եւ պաշտպան ըլ-
լալ անոր բարեկարգիլ քաղաքականու-
թեանը որ արդէն այսպիսի բարի արդիւնք
յառաջ բերաւ:

Օգոստոսիաւ Ինքնակալին այս ար-
ժանի համարման եւ վստահութեան ցոյցը
մեծ պատու եւ քաջակերտութիւն է Բար-
ձր Պաւստ փաշային լուսաւորեալ հա-
ճարոյն եւ իմաստուն կառավարութեան
եւ միանգամայն աւստադրութիւնը Ինքնակալին
աշխարհաշէն զիտուելութեանց անձ-
նուէր եւ հաւատարմ դործողին ըլա-
լուն փառաւոր վիպով թիւն մը:

Եւս ցրուեցան այն անհին լուրերը
որ անցեալ շաբթու միջադարձութիւն մէջ
տարածուել էին Բարձր Սեւ կայս-
րան հրաժարման վրայ, եւ ամենուն
սիրտը դոշու թեւամբ լցուելով, տէրու-
թեան լուրը բարձրատիման պաշտօնա-
տոյններն եւ մայրաքաղաքին բնակչոյն եւ

րեւելեանք խաւար խաւար նորին բարձրութեան ապարանքը դադրեց և իրենց անկեղծ ուրախացումները մատուցին իրեն:

Փարիզի օսմանեան դեպքան Ս. սեմ. Ռեմիլ փաշան որ միանգամայն Մատրիսի դեպքան ալ է, այս օրերս յիշեալ քաղաքը երթալով իր դեպքանական վիսյազներն Սպանիոյ Ս. թագուհիին ներկայացուց: Թագուհին արժանաւայել մեծարանօք ընդունեց օգոստոսիս Սուլթանին երեսփոխանը, և իրապէս Վաթիկի կարգին մեծ խառնաշուռ տուաւ անոր: Կորին վեմուսթեան առաջին քարտուղար մեծարարութեամբ Տառնան Յարութիւն Վարեգին էֆենտին ալ նոյն կարգին մեծ սպասարկութեան պատուանշանը տուաւ: Իսկ տաճիկներն լեզուի քարտուղար Փաշարի պէյին նոյն կարգին հրամանատարութեան, և խառն, Պէհմէտ և Երեսփոխարէն պէյերուն, և Պ. Տօնոն ընդհանուր հիւպատոսին ալ նոյն կարգին սպասարկութեան պատուանշանները տուեր է:

Օգոստոսիս Ինքնակալը Եղիպտոսի կառավարութեան պաշտօնատարներէն Մուսթաֆա Փէրիշի վաշային երրորդ կարգի Սէնթիլի պատուանշան շնորհեց:

ԱՂԳԱՅԻՆ

Մայրաքաղաքին նորընտիր թաղական խորհրդոյ կազմութիւնը գրեթէ ամեն տեղ լինցած ըլլալով, Սահմանադրութեան Վարձադիր յանձնաժողովն անցեալ շաբաթ օրը նոր հրահանգ մը զրկեց անոնց, որոց և երեսփոխանական ընտրողաց ցանկերն անցաւոր պատրաստելով, յառաջիկայ ուրբաթ օրը Վարձադիր յանձնաժողովն զրկեն, որ ազգային Սարուլթեան Խառն ժողովոյ անդամաց և նորին տիր թաղական խորհրդոյ ատենադահլիճէն թաղի ընտրողաց թուոյն համեմատ երեսփոխանաց բաշխումն ընելով, անմիջապէս և րեւիտիսական ընտրութեանց վերաբերեալ հրահանգները պիտի զրկէ թաղական խորհրդոյ:

Իերկրութեամբ կը լսենք թէ Պալատը և Վարդաթիւնի թաղերուն մէջ երկար ժամանակէ ՚ի վեր տրամ անհամաձայնութիւններ վերցնել, երկու թաղերու քաղաքը հետ միացնել: Եւս փախարէի միութիւնը որ յիշեալ երկու թաղերուն անդորութեան բարեկարգութեան և յառաջադիմութեան անմիջապէս միջոց մը պիտի ըլլար երկու թաղական խորհրդոց խաղաղասէր և խոհական ջանքի արդիւնքն է, և մեծ գոհութեան առիթ եղած է թէ՛ ազգային Սարուլթեան և թէ՛ նոյն միացեալ թաղի բարեւեր ժողովարդոյ:

Ենցեալ կիրակի յուլիս 21 Վալաթիոյ Ամենաբարձր վարձարանին արարեւաբաշխութեան հանդէսը կատարուեցաւ: Ի ներկայութեան Վեր. Տեղապահ արքայական, Երեսփոխարէն Վարդապետին, և ուրիշ պատուարժան եկեղեցականաց և աշխարհական խառն բազմութեան:

Երգէն ամսոյ 6ին, 9ին, 10ին, 11ին և 12ին վարձարանին ալ և այլ ուսմանց քննութիւնները մասնաւոր քննիչներու ներկայութեամբ կատարուած ըլլալով, նոյն օրն ալ Ս. Խառն արքի եկեղեցւոյն մէջ պարգեւաբաշխութեան հանդէսը կատարուեցաւ, զոր վարձարանին հայկաբանութեան դաստառը արժանաւարդ Պ. Ստեփան Պ. Փարիսեան բազաւ իր մէկ արտաւաճ ատենադահլիճէն և հետագիտէ վարձարանին յառաջագիտաշակները թէ՛ հայերէն թէ՛ գաղղիերէն և թէ՛ տաճիկերէն լեզուներով մէկ մէկ ատենադահլիճին ընելէ ետեւ վարձարանին չորրորդ (բարձրագոյն) դաս

տու աշակերտները՝ որոնք հայերէն աւարտական քննութիւնին տուած էին, քննիչներուն վերջութեան համեմատ իւրաքանչիւր թէ՛ պատկերով և թէ՛ գաղղիերէն զանազան ընտիր գիրքերով վարձարուեցան, զորոնք Վալաթիոյ բնակիչներէն ազգասէր անձ մը նուիրել էր ի քաջադիմութեան աշակերտաց վարձարանին:

Հանդէսը վերջացաւ: Վեր. Տեղապահ արքայական համառօտ մէկ ատենադահլիճէն, որ վարձարանին թէ՛ աշխատասէր դաստառաց և թէ՛ Վալաթիոյ թաղական խորհուրդին արգասիքական ջանքիցը գովաւ և օրհնութիւն մ'էր: Եւ արդարեւ գովութեան արժանի է յիշեալ վարձարանին աշակերտաց հայերէն լեզուի, ազգային պատմութեան, բնագիտական սկզբանց և գաղղիերէն ու տաճիկերէն լեզուաց մէջցոյց տուած անժխտելի յառաջադիմութիւնը, որ դաստառաց անձնուէր աշխատութեան և թաղական խորհրդոյ անձանձիր հոգածութեան արդիւնքն են:

Խորքմէն եկած նամակներն ու ծանուարհորդները տիւր լուրեր կուտան մեզ թէ՛ յոգնոյ խաղաղեան վարձարանին վերջոյ, որուն այս տարուան ընթացքը խիստ խառնաշուրթ կերպով ընցել է, և անօրէնութեան մասին ալ մեծ գոհութեամբ խառն կան եղեր:

Յիշեալ վարձարանին վերջորդ դաստառ աշակերտաց ամենքն ալ մայիս 19ին առանց վրայականի վաճառուեր են: Վաճառող վարձարաններէն մէկ քանիք պարզին կառավարութեան դիմաց ըլլալուն համար ձգելու գաղտնի են, և յիշեալ աշակերտներն ալ տեսնելով որ վարձարանին մէջ ուսուցիչ չմար, խնդրել են որ իրենց դասուն քննութիւնը կատարուի այս խնդիրներն կատարուելէ ետք չգիտցող ինչ պատճառաւ: Եւս քանի գեր. Վարդիշ վարդապետը Պալատային ընտրած ծանոթութեանէն ետ դառնալուն ամենքն ալ վաճառել է: Եւս փոյ, չորրորդ և հինգերորդ դաստառաց աշակերտներն ալ, որոնք բաւական չափահաս են եղեր, տեսնելով որ նոյն խաղաղապետութիւնը օր մը իրենց գլխուն ալ կրնայ գալ, պարագայ ժամանակն առիթ բռնելով՝ հետ գնացել վարձարանէն կեննել մէկ մ'ալ ետ չգաւառուել արդմանաւ, և իւրաքանչիւր իր հայրենի քաղաքը կը քաշուին: Եւս քանի կերպով վարձարանէն ելող տղայոց թիւը 100ի հասած է եղեր: Մնացեալներէն ալ շատերն արդէն իրենց ծնողացը գրելով ետ կանչուելին կը խնդրեն եղեր:

Վարձարանին ներքին տեսուչ Պ. Մարգիս Եւստիսեան Տիգրանեանց, որ իր կենաց մեծ մասը համալսարաններու մէջ պաշտօնով անցուցած, փորձառու և անտեսադէմ անձ մ'է, և ամենուն համարումը դրաւած էր, ան ալ վարձարանէն ելեր և իր ընտանեօքը Երեսփոխան քաղաքը է: Եւս քանի թէ անոր տեղը թիֆլիսէն Պ. Յովհաննէս Ե. Միւրաբեանց՝ Իշմիլեան Սիմոնի Պրոքուրորը թէ՛ յոգնոյ պիտի երթայ Խաղաղեան վարձարանին տեսուչութեան պաշտօնը վարելու:

Եւս լուրերը Խաղաղեան վարձարանին ներկայ վիճակին վրայ դոհացուցիչ կարծիք մը չեն տար: Եւ մենք թէպէտ չենք գիտեր ամոնց ինչ աստիճան ստուգութիւն ունենալը, սակայն յամենայն սրտէ կը փափաղիմք որ այս երեւելի վարձարանն ալ ազգիս անցեալ և ներկայ վարձարաններուն շատին պէս, և մասնաւորապէս խօսելով՝ Փարիզու հանգուցեալ Հայկապետան վարձարանին պէս ապագային չմայն ՚ի նոր տրամութիւն ընդհանուր ազգին, որ մինչև հիմա կանոնաւոր գիշերօթիկ վարձարան մը ձեւէն նալու միութարութեան դիմադրաբար կը վիճի, և իր յոյսերն ՚ի դերու կեննեն:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՅՈՒՄ

«Քահանայական ժողովն նպատակը քահանայից արդ ի վիճակին բարեւաւ»

Թիւնն է, և իր դործածած միջոցներուն մէջ բան մը չկայ որ Եղիլին կամ որ և է անհատի մը մտաստար ըլլայ: Իր հաստատութիւնը Եղիլին ներկայ վիճակին մէջ պէտք մըն էր, և այս պէտքը զգալով Խառն ժողովն ալ վաւերացուց զանի:

«Եղիլին Սարուլթիւնը յուսօք կը տեսնէ ժամանակէ մը ՚ի վեր այն յախուռն յարձակումները՝ որոց ենթակայ և դաժ է այն ժողովը մէկ քանի օրագրաց կողմէն: Եւ թէ օրինաւոր և ազատ դաստիարակութիւնը կը մեղադրէ, այլ չկրնար նաև արգարացնել այն բուռն և անորոշ քրիւ ընդդիմութիւնը՝ զոր ոմանք իրենց բան գործ ըրած են, և որ երբեք հասարակաց իրողութեան սահմանէն դուրս ելելով՝ անձնական պատիւը ունակելու կը նէ: Եւ որ մեծն է՝ բոլոր քահանայութեան պատուոյն և Եղիլին ամենէն սիրելի զգացմանը դէմ՝ կանխուելի: »

16 յուլիս 1863

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս որ արդէն ծանուցել ենք, օսմանեան արուեստահանգէսին ժամանակ կը լրացած ըլլալով բոլորովն դոցուեցաւ: Ուստի որոշուեցաւ որ արուեստահանգէսէն բան գնդներն՝ ամսոյ 22 երկուշաբթի օրէն սկսեալ ձեռքերնին զանուած ստացադիրները տանելով դնած ապրանքներն անկէ վերցնեն: Սակայն բոլոր զընուած բաները մէկ օրուան մէջ իրենց տէրերուն յանձնելն անհնար ըլլալով, ձեռքերնին զանուած ստացադիրներուն թուահամարին համեմատ ամեն օր կորուստ յիշան հոգի պիտի երթան և արդէն գնած բաներնին տեսնել: Հետեւաբար արուեստահանգէսէն բան գնդները՝ ձեռքերնին ունեցած ստացադիրներն ինչ թիւ որ ունի և այն թիւին կարգը որ օր կուգայ, պէտք է նոյն օրը երթան և գնածներն արուեստահանգէսէն վերցնեն, բայց ՚ի կիրակի և ուրբաթ օրերէ:

Սրբաբնիկ թէ օգոստոսիս Ինքնակալին հրաման ըրեր է որ այս տարի ալ նաւարշապի միջոց մը կատարուի, և ասոր համար պէտք եղած ծախուց մէկ մասըն ալ իր սեպհական գանձէն տրուի:

Մայրաքաղաքին հրեայ հասարակութեան մէջ ծագած ազգային վեճը դեռ կը շարունակէ: Եւս իրանուպոլոյ խախտանքային մայրաքաղաքին խախտանքը լրացանքէն անուանելով ժողովրդեան յետադէմ մասին հաճոյ չըլլալով, կիրակի օրը մեծ բազմութեամբ Ս. Վուսուր բողբեղու գաղին: Եւս քանի զանոնք քաղաքութեան համադիմութեան փորձեր եղան, բայց չարձոյնելով վերջապէս հրաման և դաւ ամբողջ բռնի ջրուելու, և մէկ քանի գլխաւորներն ալ բանտարկուեցան:

Մշտն 18-20 տարեկան հայ երիտասարդ մը՝ Միքայիլ անուն՝ ասկէց քանի մը ամիս առաջ Օգմէ յառնին Իզդէթ անուն տաճիկ մը սպաննած ըլլալով, չորեքշաբթի առաւուր կամուրջին գլուխը կախուեցաւ:

Հանաք գաղէն յուլիս 13 թուով գրուած նամակէ մը բերկրութեամբ արտի կը տեղեկանանք, որ ասկէ ութ ամիս առաջ հաստատուած Բնթեղապիտայ ընկերութեան ջանքերը տեղեւոյ վարձարանը քիչ շատ բարեկարգութեան մէջ մտնելով, Սարգսիսի տնին օրը վեցամսեայ քննութիւն մը տուեր են, որուն ներկայ գնումներ են տեղեւոյ կառավարիչ Սեմ. Հազիլ փաշան, դատաւորը և եւրոպական հիւպատոսներէն մէկ քանիս: Քաղաքին հայ ժողովուրդը որ երկար ժամանակէ ՚ի վեր ազգային լեզուն կորսնցուցած է, իրենց դաւակցութեան հանդէսէն քրեականութեան թէ՛ ազգային և սրբազան պատմութեանց և թէ՛ տաճիկերէն լեզուի մէջ բրած զգալի յառաջադիմութիւնը տեսնելով՝ մեծապէս դոհ և շնորհակալ եղեր են թէ՛ վարձարանին արդոյ դաստառէն թէ՛ Բնթեղապիտայ ընկերութեանէն և թէ՛ արժանապատիւ Տ

Պօլոս քահանայէն որ տեղեւոյն աղջիկ տղայոց ալ դաստիարակութեանը անձանձիր հոգ կը տանի:

Սեմ. փաշան ալ յատկապէս իր գոհունակութիւնը յայտնելէ տաճիկերէն դասին համար, և սիրալիկ յորդորանքներով ժողովուրդը պատուելու և աշակերտները քաջադիմելու է:

Իզդէթի յուլիս 20 թուով հետեւեալ կը գրեն մեզ:

«Եւս հանգիս կուսակալ Սեմ. Վահմէտ փաշան ամսոյ 18ին հիւզարթի իրիկուն քաղաք վերադարձաւ հետը լեւելով Եւստիի գալմաղամը, և տեղեւոյն օստիկանութեան գլուխ Խալիլի օրու կոչուածը, որ եկամիսն պէս բանտարկուեցաւ: Արտուի թէ Սեմ. Վահմէտ փաշան վարդ Ռուրա պիտի երթայ տեղական կառավարութեան գործերը հոն ալ կարգադրելու համար:

«Քաղաքին Ս. Մարտիրոսի դպրոցին պարգեւաբաշխութիւնը ամսոյ 17ին կատարուեցան: Բայց քահանուր կառավարիչին հոս չըլլալուն իւր Քահանա և Երեսփոխարէն Սեմ. Սեմ. Վահմէտ փաշան զանուած ստացադիրները և զանազան ժողովոյ նախագահութիւնը, հին պաշտօնն ալ վրան մնալով: »

Պարսէն յուլիս 12/24 թուով կը գրեն թէ Սարգիս կառավարութիւնը երկրորդ անգամ չիմուեցաւ: Պարսէն մը հաստատութեան համար նոր կարգադրութիւններ ըրեր է, և կը խոստանայ եղեր երկրորդ անգամ ընկերութեան ամեն մէկ հաղարարութիւն տեղի համար 220,000 Ֆրանք հատուցանել, և հարկերն ութ ալ շահու երաշխաւորութիւն կուտայ եղեր:

Իզդէթի մէջ ծարակած կենդանեաց հիւանդութեան պատճառաւ Եղեքսանդրի մէջ մահ տու ըլլալով, Բարձր. Փոխարքան հրաման ըրեր է որ Երեսփոխարէն զանազան նաւահանգիստներէն եղերաւոր կենդանիներ առնուին: Եւս հրամանին վրայ եղիպտական թղթատար շոգենաւաններն ալ ամեն նաւահանգիստներէն եղերաւոր կենդանիներ կանչեն Իզդէթիս կը տանին:

Մարտի լրագիրները կը ծանուցանեն թէ տեղեւոյն եղիպտական Սպանիոյ կառավարութեան խնդրեր են որ Վաղղիացի մեծանուն Սեմ. Սեմ. Վահմէտ փաշան անցեալ տարի հրատարակած «Թշուառք» անուն վկայանքութեան ստացարկութիւնը դադարեցնել տայ Սպանիոյ մէջ:

Եւս օրերս Հոմիկի գրաքննութեան ատենան ալ Եղեքսանդր Տիմա հաշակաւոր վկայանքներն բոլոր գործերը նոր վելով արդիւնաւ զոյց կարգը դասած ըլլալուն, Վաղղիոյ լրագիրներէն ոմանքը ծու յօդուածներ կը հրատարակեն թէ՛ յիշեալ գրաքննութեան ատենին և թէ՛ Սպանիոյ եղիպտոսաց դէմ:

Եղեքսանդրի մէջ կը գրեն թէ նախնիք տարին 94,000 հակ (պաւեա), անցեալ տարի 140,000, իսկ այս տարի 250,000 հակ բանակ կը տանէ:

Վաղղիոյ առեւտրական գործոց պաշտօնատան հրատարակած տեղեկագրէն կը տեսնուի, որ անցեալ տարի Վաղղիոյ մէջ 4862 վաճառական անակագեր են: Եւս թիւը նախնիք տարուան վրայ 820 աւելի է:

Քորէն հակէն գրուած նամակ մը հետեւեալ հետքերով կը պատմէ, որ քանի մը օր առաջ Համալուրիի համազգային մեծ արուեստահանգէսին մէջ պատահել է:

Յունաստանի նորընտիր Վեորդ Եթաւորը նոյն արուեստահանգէսը երթալով՝ հոն նորաշխու երկրագործական մեքենաներուն յարկին մէջ Յունաստանի նախորդ քահանայոց Օթոման Եթաւորին հանգիպել է:

Եւս նոր է նկարագրել նորընտիր թաղաւորին յանկարծ զգացած պայտուութիւնը երրորդ ինքնիք քահանայոց թաղաւոր

ընկն անձն եւ Եւրոպէն Գահէն ինք
պիտի ժառանգէ :

Այն 15 յունիս 1865 :

Արդոյ իմաստը Մասիս լրագրոյ :
Ազգի մը մէջ առաջինի եւ անգլանգաւոր
անձանց մասը ոչ անկաւ տրամաբան իմաստ
ձառէ ճշմարիտ ազգայնաց, մասնաւոր եթէ
անոնք առ կենդանութեան հասարակաց օգ-
տին ծառայող, որովհետեւ անոնց համալրութիւնը
արդեամբ ուսացող անձինք ըլլան :

Այս կարգի անձանց մէջ էր արդարեւ
Այն քաղաքիս կղերական Գահէն Արք. տէր
Գեորգ առաջ քահանայն Ս. Գեորգ կղերական
այ, որ 25 օրեայ կարճամեակ հիւանդութեամբ
մը իւր սրբախայլ հոգին աւանդելէն երկու
ժամ յառաջ օրհնելով բոլոր հայկազանս նե-
րունը քահանայն Ս. Գրիգոր յունիս 10ին
ժամը առաւօտեան 8 օրհն ինչպիսեւոր հասա-
կի պատկանէր ծերութեան 104 տեանց, յան-
միսիմար տեղ համակելով քաղաքիս հայ հա-
սարակութիւնը :

Նոյն օրը քաղաքացիք յերաստագիտու-
թեան չարժեք չըմտալով զիւրօրեկն եկեղե-
ղեցական դասուց եւ աշխարհական յարգել-
եաց ազդ տալով հրաւիրեցին յատկապէս հե-
տեւեալ օրը կատարուելիք բարեկիշտակ
հանգուցելոյն յեկեղեղաւորութեան հանդէ-
սին ներկայ գտնուելու : Այս անօրհնութեամբ
հետեւեալ օրը յունիս 11, խուռն լազարութիւն
ժողովրդեան Ս. Գեորգայ վեհալայրը դու-
մարկելով, յետ աւարտման Ս. պատարագի,
զոր մատուց ըստ բազմաանց ժողովրդեան քա-
ղաքիս վիճակաւոր առաջնորդ Գեր. Տ. Նի-
կողայոս ծայրագոյն վարդապետը, հանգուց-
եալ արք. քահանային օծման սուրբ խորհրդ-
քոյն ներկայ գտնուեցան : Գեր. առաջնորդն
ալ գեղեցիկ ատենաբանութեամբ մը միսիմա-
րեց արտաբերել ժողովուրդը, որ իրենց վերջին
նորոգական պարտաւորութիւնը կատարելու
կը փութային առարժ. հանգուցեալը. եւ քաղ-
քաղաքիս հարաւորութեամբ ըստ չքեղ հան-
գիսի քաղաքիս գերեզմանատան մէջ թաղ-
ման արարողութիւնը կատարեցաւ արժա-
նապաշտ պատուով եւ մեծաւոր վառաւոր-
ութեամբ :

Արք. հանգուցեալը 50 տարեկան եղած
ատեն քահանայ ձեռնադրուելով 74 տարի իւր
արքանելի պաշտօնը կը վարէր. առաջինական
գործերով, հեղահամարող բնաւորութեամբ
ու գովելի բարեմասնութեամբ բոլոր զինքը
հանգուցեալն առջեւ յարգ ու համարումու
նշանաւոր ընդհանուր քաղաքացիոց սիրելի եւ
հայր հասարակաց եղած էր : Գովութեան ար-
ժանի է նաեւ երբեմն երբեմն քաղաքիս առ-
ժանայինը հոգեւոր պատարագ մատուցած
եւ աշխուրջ հոգեւորութեամբ ժողովրդեան մէջ
անդորրութիւնը անհղձ պահելու եւ իր իմաս-
տակար խոսակցութեամբը զանազ քաղաք-
կան քարոզութեան զուրկ չընդունը, եւ իր
բոլոր կենաց մէջն ալ նախնի դարուց անցող
մատենաներ կարգալէն բնաւ չէր դադարէր,
որովհետեւ ինքն շատ վաղաք ունէր այնպի-
սի հին ձեռագիր մատենաներ կարդալու, եւ
իւր բեղմնաւոր հանձնարը օր ըստ օրէ աւել-
նալով հոգեւոր Նիքիոս Արքադանին կաթու-
ղիկութեան ժամանակն ալ Ս. Էջմիածին
կերթալ եւ Նորին սրբազնութիւնն ալ տեսնե-
լով հանգուցեալն հնարաւորական առաջնորդ, հը-
րաման կուտայ որ Հայաստանի ամեն կողմերը,
այսինքն Ռուսաց, Պարսից եւ Տաճկաստանի
քաւառները չընկն ինչ ձեռագիր մատենա-
ներ հաւաքէ. նա ալ երկար ծանրորդութիւն
մը ընկնով, Մարաց Պարսից եւ Տաճկաց ազգե-
րուն ձեռքէն շատ հին ձեռագիր մատենաներ
կը հաւաքէ, եւ միանգամայն իւր ծանրորդութե-
ան ամեն Հայաստանի ամառնի աւերակ-
ները տեսնալով վերադառնալ Մայր Աթոռը դա-
նալուն անոնց վրայ բաւական տեղեկութիւն
ներ կը հաղորդէ Նորին սրբազնութեան եւ
Գեր. Միաբանութեան եւ իր աստանդի աշ-
խատութեանց պատուին ալ կը ներկայացը-
նէ յիշեալ Ս. Կաթողիկոսին, որուն շարժու-
ղանց ուրախութիւն պարգեւելով, այն ձեռա-
գիր մատենաները Ս. Աթոռին թանգարանը
գնել կուտայ եւ թանգարանին վերադառնալ
Գեր. կաթողիկոսին ալ կը պատուիրէ որ հան-
գուցեալն այն մատենաները կարդալով ըստ
ամենայնի տեղեկութիւն գտնայալ եւ իւր փա-
փաքը ընու. երկար ժամանակէ մը ետքն ալ Կ.
Պօլսի գալով Հայոց երեւելաց արջեւ մեծ պա-
տիւ եւ համարում ստացած էր, մասնաւոր
ճիւղեան մեծահասակ Գրիգոր եւ Սարգիս
չէլայիններուն հետ ալ սիրալիր յարաբերու-
թիւն ունէր, որոնց կողմանէ երկրորդ անգամ
Հայաստան կը դրուէ մեր ազգայնաց կառու-

թեան հանգամանքները եւ վանքերից ու դպ-
րատանց վիճակը քննելու եւ անդեկութիւն
տեսնելու. եւ այս ծանրորդութեան ժամանա-
կին բարեհալաւ Յակոբ չէլային ալ ընկե-
րանալով նախ կը գիմնէ Ս. Էջմիածին, որուն
մերձակայ Հայաստանի մեծաչէն աւերակները
գիտնելով Յակոբ չէլային կը դառնայ ի Պօլսի,
իսկ հարեւորապէս հանգուցեալը իւր չընդուն-
թիւնը յառաջընկնելով իր պաշտօնը կը կատա-
րէ գովելի երկարութեամբ, եւ այս միջոցին
գարձաւ ինչ մատենաներ գտնուել հետաւորա-
ւորաւ կը յաջողի, եւ իրկին Կ. Պօլսի կը դա-
նայ եւ այն ձեռագիր մատենաները ձեռամբ
Յակոբ Արք. Տ. Միքայէլ վարդապետի կը
հրատարակուին ի վանս Ս. Գաղարու :

Այս րաւագիտակարգութեան գործը քերով
ինքեց իւր մասնակցութեան կենաց ընթացքը ծե-
րունի քահանայ, որուն բարեգործութեանց
արդիւնքը անուանաց յիշատակներ թողուց քա-
ղաքիս երաստագէտ ժողովրդեան սրտին մէջ,
որուն համար իրաւամբ կը սղան Այնկից բա-
րեկիշտակ հանգուցեալն մաշը, վասն որոյ ար-
ժան իսկ է ըսել թէ սիրելի ազգերուս Հոգե-
ւորական քահանայ մէջն այսպիսի հնազանդ առ-
աքինի երեւցեալն մ'ալ պակասեալ : Ուս-
տի, աղագաւոր տէր, բարեհաճեցէք այս աղագ-
յին իրաւամբ ձեր արժանապարհ լրագրոյն մի-
ջոցաւ հրատարակուել, որուն համար քաղա-
քիս Հայ հասարակութիւնը այժմէն իր չնոր-
հախարակեան հուսատան կը յայտնէ ձեր աղ-
նուութեանը, Միաբ. եւ այլն :

(Մտորարութիւնք) :

Հետեւեալ յայտարար գիրը Սահմա-
նադրութեան Գործադիր յանձնաժողո-
վը զիւրմէ մեզ հրատարակելու խնդ-
րանք :

«Մասիս յունիս 28 թուոյն մէջ հը-
րատարակած նամակ կերակայ թէ որոշ
կերպով չէ բացատրած իմ միտքս : Թա-
ղիս ընտրողաց ուղղեալ հրահանգաց տոմ
սակներուն մէջ ետքն գրուած յաւել-
ուածք ոչ Գործադիր յանձնաժողովոյ
գիտութեամբն է եւ ոչ ընտրողական ժո-
ղովն : Ուստի այս մասին բոլոր ընտիրը
կատարեալ իրաւունք ունին, բայց պա-
րուանակած խնայող Սահմանադրութեան
հակառակ չէ, ուստի Սահմանադրու-
թեան գէմ երբեք մեղանշած չեմ : Սի-
այն թէ ինքի գլխիս ասանկ յայտարարու-
թիւն մը ընել պակասութիւն մ'է Գոր-
ծադիր յանձնաժողովին եւ ընտրողական
ժողովին գէմ, յիւստի պակասութիւն կը
ձանձնամ : Սահմանադրութեան կը հա-
մարիմ յայտնել որ յիշեալ նամակի մէջ
գործածուած անգործ բառը չվերաբերիր
ամենեւին պաշտօնական կերպով իրենց ըս-
տարարութեամբ բոլոր յարուցանողնե-
րուն, որոց ազգասիրութիւնն եւ բարի
գիտաւորութիւնն ալ կը ձանձնամ եւ կը
յարգեմ : »

1865 յունիս 7 Տնօրէնու վարդապետ
Գառն դիւղ Անիսեան

Խորհուրդ գաղանի ընկերութեանց

Այս է այն նորատիպ գրքին անունը
զոր անցեալ շաբթու ծանուցինք : Հինգ
հատոր գրքէ մը համառօտեալ, այլալեւ, յո-
րիմեալ, անօրինեալ եւ ներառութեամբ
ի լոյս ընծայեալ Տ. Կարապետեան Տե-
րոյնց Գրուածքն Չամուրճեան Հօհան-
նէս պատուելիքն :

Ինչհանրապէս Չամուրճեանի կոր-
դանէն երաժ աշխատութիւններն իրենց
նորանշան եւ տարօրինակ յատկութեանցը
համար ընթերցողները հետաքրքրութեա-
նը չարժանութիւն երաժ են միշտ : Չայ Զա-
մուրճեանի գործարարին մէկ արտադրու-
թիւնը, որուն մէջ չտեսնուի թէ այս ան-
ձը ներկայ գաղութ մէջ գիտութիւնը ի-
րեն գործիք մը, գրադարութիւնը շար-
մը, փիլիսոփայութիւնը խոյճ եւ կրօնը
գիտելի մը կամ մանուանք իրեն սեփա-
կան մեծապատիւ մը ընելով չճշմիւր
մէջ յազմունք յարուցանելու, եւ գրադա-
րութեամբը քիչ շատ ազգին մէջ համարում
ստացողներն անխորի արտադրութեան, ան-
կրօն եւ անհաստ բարոյաւորութեան, եւ եթէ
հնար ըլլայ ամենեւեալ Ապրիլից հաւա-
տեցնութեան խորհրդներուն մասնե-
լու : Եւս համառօտաբար Չամուրճե-

ճեանի հանրածանօթ յատկութիւնը, իր
միտքի նպատակը եւ միշտ գերեզմանին եւ
ղեկը պաշտած սկզբունքը :

Անն ժողովրդաց մէջ յետին ծայր
տեղաներն կամ բարձրագոյններն ըս-
կընեալ միշտ ծայրագոյն աստիճանի քա-
ղաքակրթեաց մէջ երկու հակառակ ձեղ-
նում կայ, որ յաւիտեանքս կը պատե-
րաւմին իրարու հետ Այս հիտուեմներուն
մէկն ազգերը գէալ ի յաւաք կը քէ, իսկ
միւսը յետս կընկնէ : Ուստի չենք
զարմանալ որ Չամուրճեան պատուելին
ալ այս Խորհուրդ գաղանի ընկերութեանց
անուն գիրքն իր քննարկ համեմատ յար-
գարեւէ կոկիւն եւ Նրեակին մէջ հատ-
ուած հատուած հրատարակելու ետեւ,
հիմա ալ ծանօթութիւններով եւ ուրիշ
կարեւոր տեղեկութիւններով ճիշտացուցած
անանձին գիրք մը ընելու եւ հրատարա-
կելու խնդիրն ընդունելու է « Երեւոյցա-
կան եւ աշխարհական կարգէ մեծաբարդ եւ
պատկառելի անձններէն », որոնք թերեւս
իրեն քանի մը հաւաք(1) լուսով լու-
սաւորեալ արքանեակներն ըլլալու են, որ
ազգայն յառաջդիմութեան կողմի կող-
մակցեն ի սպառ անդամաւորութեան, եւ
այս առթիւ Չամուրճեանի հաղագիրն մը
հայեցեալութեան բարի նպատակաւ այս խոր-
հուրդը մտարեւր են, եթէ հաւատալ
արժան է Չամուրճեանին :

Չամուրճեան պատուելին ազատ է
քանի մը անձանց հաճոյքն համար այս
տեսակ գիրքերու թարգմանիչ կամ լու-
եւս ըսել հեղինակ ըլլալու : Բայց թէ որ
կրից արտօնաբարան եղած գրութիւն
ներով, անձունի տրամաբանութիւններով,
եւ անտեղի ծանօթութիւններով մարդիկ
արտադրուելու, միտնելու եւ տղմոտելու
կը յանգցին, արհամարհանք գատ ուրիշ
ակնկալութիւն մը պէտք չէ ունենայ :

Այսպիսով կը ձգնի Տերոյնց պատ-
ուելին Ազգին մէջ հաստատուած օգտա-
կար ընկերութիւններն իրեն անհաւա-
տութեան տարածման բոլոր ներկայացը-
նել աշխարհի : Իր վիպութիւնն այս մա-
սին ընդունելի չէ եւ չիրար ըլլալ Ազգին
քանի որ իր նպատակը չար է : Ինքը ժա-
մանակը կընելու անհարգելի է չենք կրնար
ըսել, բայց Ազգին մէջ հաստատուած ըն-
կերութիւններն առհասարակ չարաչար
գտնելու աշխարհի ամեն կողմը խռովող
եւ միշտ անդամ թաղաւորներ գաւա-
ձանող ծիլովթեան եւ ուրիշ նմանօրի-
նակ ընկերութեանց ջերմ արքանեակ
մը ըլլալէ ետեւ Ազգին մէջ գտնուած գը-
րթէ բոլոր ուսումնականներն անհաստ
եւ անհաստութեան տարածիչներ տես-
նել եւ քարոզելու եթէ ոչ մասուր կուրու-
թեան գնէ կամաւոր եւ գիտեալ չարա-
միտութեան յայտնի ապացոյց մ'է :

Մնացեալ հետեւեալ թուով :

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆԵՐՈՐԵԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ (Չարանակութիւն)

Բանապիկներն ցրտէն շատ կը փոխույ
ուստի երբ ցրտերուն եղանակը բոլորովն
անցին, այն ժամանակը ցանկութեան կ'սկսուի
ընդհանրապէս տարիւր ամառն մէջ տեղե-
լու : Այս գործողութեան համար, ինչ որ
աւելն, պէտք է 24 ժամի չափ հոնաւոր
ջուրի մէջ թրջող գնել, որով լուս մը
կ'ուսնայ : վերջն անկայ, եթէ կարելի
է, բրդէ լաթի մը մէջ գնելով այսպէս
ծածկեալ արեւ գնելու է, միշտ որ ձիւ-
կըրտի ու ծուկն սկսի բուսնիլ :

Հունան այս վիճակին մէջ ծըլու-
թանալին, առուներուն մէջ ջուր կա-
պելու է, այնպէս որ ոչ խիստ չոր եւ ոչ
ալ խիստ թաց ըլլան, հունան բաւական
(1) Չամուրճեանը երկրաբան հաս-
կին մէջ լուսաւորական երկրագիտական
էր. յետոյ իր գրիչն ամբիկապի միաբանութե-
ան վարձեց. ետքն ալ ծիլովթեան, որոց
ջիւղմանը եւ հաւատարիմ արքանեակն եւ
ղած է միշտ ապար :

* Տեւ թիւ 595 :

Ծըլով ցանուելու աստիճանին համեմուն-
Այս պայմանը կը լեցնուի երբ արտին ջու-
րը ծըլուն հաւանական տեղով թեանը
վրայ հաշուի : Թէ որ հողը խիստ թաց
ըլլայ, ցանողներն արտին մէջ չեն կրնար
մտնայ, թէ որ խիստ չոր ըլլայ, բամպա-
կներին ծըլուն անոր մէջ չկրնար մտնալ
ու կը չորնայ : Այս առաջին ուղղման
նպատակն է՝ 1. հողը պատրաստել որ խո-
նաւ հունաւորը կարենայ ընդունիլ ցորոնց
ծըլուի պէտք է որ անմիջապէս երաժ տե-
ղին նման տեղ մը մտնայ : 2. առուներ-
ուն եղերքին վրայ հունաւորուն ցանու-
լիք տեղը ցըցնել : Այս տեղը ջրին ա-
ռուին մէջ ըրած գծով որոշեալ է, որն
որ վերջն ալ գրեթէ միշտ միեւնոյնը կը
լայ : այնպէս որ ծըլուն արեւները ջրին
մէջ չեն ըլլար, հասալ միայն արմատներն
ու ցորունը :

Երբ հողը պէտք եղած խոնաւութիւ-
նն ունենայ ու հունաւորն ալ բաւական
ծրած ըլլան, փոքր բրիլով մը առուին մէկ
կողմի չոր հողը (որ երկրորդ հերթով ա-
կալին տակէն վան հանուած հողն է) վեր-
ցընելու է միշտ առուին բաց մասը, այն-
պէս որ 3 կամ 4 մաս լայնութեամբ եւ
այնպիսի ալ խորութեամբ փոս մը շինուի
որուն մէջ 12 կամ 15 հունաւորներով
մատ մը թանաքութեամբ բարակ հողով
ծածկելու է :

Այս առաջին փոսէն գրեթէ կէս մեթր
այրինքն 18 կամ 20 մաս հետեւ երկրորդ
փոս մ'ալ շինելու է առաջինին նման : ա-
սոր մէջն ալ միեւնոյն չափը հունաւոր գնելով
միեւնոյն կերպով ծածկելու է : այսպէս
ցանելու գործողութիւնը շարունակելու է
արտին բոլոր առուներուն մէկ կողմին վը-
րայ : Մէկ հեկտարը 10 հազար մեթր
քաւակուսի կամ 10 արտուկար տարա-
ծութիւն ունենալովն, իր վրայ 12 կամ
15 հազար այս ցանուած փոսերէն ունի :

Հունաւորն խոնաւ հողի մէջ ըլլալովն,
տունկը շուտով արմատն անոր մէջ կը մը-
լնէ ու հողէն դուրս կընայ : Օրան նա
հանդին մէջ արեւուն ներգործութեամբ
բը հողը շուտով կը կարծրանայ : Եթէ
բանապիկն ցանուելէն ետքը անձնը մը
գայ ու տունկը դեռ հողը չկարծրացած
անկէ դուրս չըլլէ, իր հետաւորները լայն
ըլլալուն համար չկրնար հողին չոր կեղեւը
ծակել ու դուրս ելնել : Այս պայմանա-
ռաւ է որ ամեն մէկ փոսի մէջ չափէն
աւելի հունաւոր գրուեցաւ տունկեր մէ-
կէն միւսին կը բուսնին ու իրար օգնելով
օրին, լուսին հասնելու համար դիւրաւ
հողին կեղեւը կը պատուեն ու շատ ան-
գամ ալ մեծամեծ բունձեր անգամ տե-
ղերէն կը խախտեն : Բանապիկներն մշա-
կել սկսուած ժամանակն, հունաւոր քիչ
ըլլալուն համար, հեկտարի գլուխ 40 ի
տեղ 8 օրայ հունաւոր կը գործածեն, ու
բով մէկ փոսին 3—4 հունաւոր կ'ընար : Ա-
սոր համար տունկերուն գրեթէ բոլորն
ալ չէին բուսնիր, այս բանիստ ջինս առ-
լու համար երկրաբաններն ստիպեալ
էին հունաւորն աւաղով եւ կամ խիստ
թեթեւ հողով ծածկելու : որոնց հան-
ուելը, շատ անգամ հեռու տեղաց մը
բերուելն ու հունաւորուն վրայ գրուելը
խիստ սղել կըլլար : Ուրեմն ժամանակի
եւ դարձի մեծ խնայութիւն մը եղաւ հուն-
աւորն առջինէն հինգ անգամ աւելի գոր-
ծածուելովն : Այսին զի ասանկով առա-
ջին անգամ ցանուած գրեթէ բոլոր հուն-
աւորն ալ կը բուսնին ու կրկին ցանել
հարկ չըլլար :

Բանապիկներն ցանուելէն 10 օր ետքն
երկրորդ անգամ ջրուելու է, թէ՛ դեռ
չընուած հունաւորուն ելլան գիւրացընե-
լու, եւ թէ՛ բուսածներուն աճումն աճա-
պարելու համար :

Այս օրողութեան անմիջապէս ետքը
հողը չորնալ սկսածին պէս, իւրաքանչիւր
փոսին չորս կողմը թեթեւ կերպով փորե-
լու է, հողին կեղեւը վերելու համար : նա-
եւ պէտք է առուներուն եւ սոխաւմէջքե-
րուն վրայ գտնուած խոտերն ստնել :

Այն շաբաթի կամ երկու ամիսի
չափ ամեն 9—10 օրն անգամ մը ջրելու
է բանապիկներն գործութեամբ աճելու :

սակարկելու համար: Իրենց այս առաջին ա...
միտերուն մէջ ամենա արագութեամբ
կանխաբան են բանադրական առաջադրութիւնն,
որակութիւնն ու յարմար ժամանակ հա...
սունայն: Սակայն վերջինս պէտք է երկ...
րորդ անգամ, առաջինէն աւելի զօրաւոր
կերպով, փոստերուն չորս կողմը փորել,
կարկընդունել:

Երբ նոր տուններն 3-4 մաս երկայ...
նութիւնն, և հնոտաբերականներն դաս 1-2
տներն ունենան ակտը է անոնք ջրել ու
պահպանելը: այսպէս որ ամեն փոսի մէջ
երեք երեք հատ մնայ, մէկ մէկէ հաւա...
սար հեռաւորութեամբ: Եւս գործողութեան
թիւնը շատ դիւրին է, քանակ տունկե...
ըն խոնաւ հողէ մը դիւրաւ կը փրկին և
իրենց առանցքաւորմամբ դեռ կողմնական
արմատ չունին:

Երբոր բանադրականները 6-7 մաս
երկայնութիւն ունենան, մնացած երեք
հատէն մէկն ալ պէտք է փրկեն, այն
որ ամենէն ակտն ու ջրին դէմ նայելով
անցածող կերպով բուսածն է: Տաներ...
կու՝ կամ տան և հինգ օր ետքը, միշտ
ջրելով, մնացած երկուքն մէկ հատն ալ
հանելու է, ամենէն զօրաւոր և ամենէն
յաջող կերպով բուսածն պահելով:

Հատ մը երկրագործներ (չգիտցողի...
ինչ խելքով և ինչ պատճառաւ) իւրա...
քանակ փոսին մէջ երկու և մինչև երեք
բանադրական կը թողուն: Բնութեամբ բեր...
քերին միշտ տկար է, և այս ալ ինքնին
կը հասկըցուի, երկու երեք օրս որ իրա...
բու կը դաշին, որոնց արմատներն իրար
կանցնին, կը պատռուաւորուին, չեն կրնար
խնայել որ պէտք է բուսնիլ այսպէս սահ...
մանեալ տարածութեան մը վրայ: Տեղոր...
ծառնուաւ և քիչ բերք տուող բոյսեր
միայն կրնան ըլլալ: Մէկ բանադրական մը,
և խիստ քիչ կը տեսնուի որ 8-10 մաս
երկայնութեան համեմէն վերջնային ժա...
մանակ ուր ինքը մինակ կը թողուի, առանց
բոյսի մը կենացը բոլոր փոփոխութիւննէ...
ըն կրնաւ մեռնի, բանադրական մը, ըսինք,
զօրութեամբ կաշի երբ մօտ գրաւի մը չու...
նենար որ իրեն հետ օդն, արեւն ու հող...
ըն բաժնէ, գեղեցիկ և լաւ սրտովներ
կուտայ, որն որ չեն կրնար ընել երկու
մանաւանդ երեքը մէկտեղ անկուած բամ...
պակներն են փոխադրաբար իրարու վը...
նասելով:

Յունիսի առաջին կիսամեակն վերջը և

թէ բանադրականները զօրութեամբ առանց
աճուսնին տարանալու աճած են, միայն
15 օրն անդամ մը ջրելու է մինչև օդոս...
տոսի երկրորդ կիսամիսն, և յուլիսի մէջ
մէկ վերջին և կատարեալ քաղհան մ'ալ
ընելու է, առուին մէջէն չանկուած երե...
սին քիչ մը բանադրականներն որ նախ ակտա...
քելով: Բանադրականներն որ նախ ակտա...
մէջքն եղելքն էին, հիմա գրեթէ եր...
րորդ մասով վրայ են և իրենց երկայն ար...
մաններն ակտամէջքն երկու կողմի ա...
ռուներուն ջուրին ալ մասնակից կըլլան:
Բանադրական ժողովներն ալ գլխաւորութեամբ
առուներուն մէջէն կրնան անցնիլ:

Մնացեալը հետեւեալութեով:

Պաշտօնը Ս. Հրէշտակապետ եկեղեցւոյ
թաղին մէջ չինուի սկսած երկու սնուի
գարններուն համար այս անգամըն...
պատ չորհող աղագետն անձանց
յուշակալ:

ԴՐՆ
1500 Հայճեան և Բարձրիկեան աղայից
հոգւոյն

500	Ունեմեան Կարապետ	աղա
250	Պէրպէտեան Ս. Կոնս	"
100	Սանասեան Սերովէ	"
100	Տիրուհի տիկին Հայճեան	"
500	Համարձուսեան Մանուկ	"
195	Թաղաթով հաւաքում յուլ. 7	"
150	Սախիւզ վարդապետ Գարամանի	"
79	Եկեղեցւոյ մէջ հաւաքում	"
80	Քեմետար Գեորգի ձեռնաբ	"
50	Սիւլէյմանի ձեռնաբ	"
100	Տ. Մեղրոյ քահանայ Պաշտօն	"
100	Տ. Մեղրոյեան Կերսէս	աղա
180	Յովհաննէսեան Մեղրոն	"
100	Մանուկեան Յովհաննէս	"
100	Խաչատուրեան Միսա	"
50	Պ. Գ. Թոն	"
50	Միքայէլեան Մանիէ	"
100	Մարտիրոսեան Սարգիս	"
200	Ծերունեան Յարութիւնի հոգւոյն	"
150	Մարգարէտ Եփրեմ	աղա
200	Գարաման Յովհաննէս	"

* Սոյն շինութեան համար անցեալ տարի
նպատակաւ ստորագրուող աղագետը շատերը դեռ
ստակ վճարած չըլլալով, շինութեան հոգա...
բարձրութիւնը կազմէ իրենց, որ ժամ առաջ
չորհ ընեն, որպէս զի շինութեան շարունա...
կութիւնը չդադրի:

500	Սարգիսեան Կոնս	"
200	Տ. Սահակեան Երշակ	"
250	Յարութեան Սահաթի Կա... րապետ	"
100	Սիսուսեան սեմէրճի Յակոբ	"
92	Եկեղեցւոյ մէջ հաւաքում յուլ. 21	"
100	Ս. Յարութիւն Յովհաննէսեան Սըվաճի	"
50	Եղիսեան Ոսկերի Կարապետ աղա	"
250	Ղուկասեան Պաշտօնի Գեորգ աղա	"
200	Չեմէկճի Եփրեմ	աղա
200	Եփրեմեան թաղապետ	"
200	Չորպեան Մկրտիչ	"
200	Սիմոնեան Ս. Յակոբ	"
200	Քեմետեան Մարտիրոս	"
200	Խաչատուրեան Սարգիս	"
100	Բիւր շխարքի	"
200	Լանկայի Սախիւզ վարդապետ	"

9876

ԾԱՆՈԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մարտի 1էն մինչև օգոստոսի վերջը,
այսինքն ճամադ միջոցին, Լիւթաճի պաշա...
նառուէն որ և իցէ պատճառաւ առնելիք
ունեցողներուն խնաց կը տրուի, որ մինչև
1279 տարւոյն օգոստոսի ամսուն սկիզբը,
յիշեալ պաշտօնատէր ներկայանան իրենց
հաշիւը մաքրելու համար:

Տօբթոր Կարապետ Եղբրեկեան
ատամնաբոյժ, որ իւր արհեստը Եմէ...
րիկա սորված երկայն ժամանակէ իցէ Փա...
րիկ երեւել ատամնաբոյժներու քով Դ
գործ դրած և անոր վերաբերեալ նորանոր
զիւտից և կատարելութեանց վարժ է,
պատու ունի ծանուցանել հայ հասարա...
կութեան, որ ինքը Եմէրէն մօտեալ
մայրաքաղաքը գալով՝ պատրաստ կը դրու...
նուի դոհ ընել իւր յաճախողները, ինչ...
պէս որ արդէն իւր վարժութեան փոր...
ձերը ցոյց տուած է ու կապահովուէ
հայ հասարակութիւնը որ իւր ատամնա...
բուժութեան եղանակը վերջին ատարձան
պարզ ու բնական դրութեան վրայ հիմ...
նուած է:

Կը բնակի Դ Բեքայ Եղա Ճամիկի
մօտ Սաքըղ աղաճը փողոցը թիւ 3, և
կը գտնուի իւր բնակարանը ժամը 2 էն

մինչև կէս օր և 51/2 էն մինչև 10 ժամ
հինգշաբթի և շաբաթ օրերը միայն դիւրե...
րը այցելութեան կրնայ իրկալ:

Պօլսոյ և շրջակայ դիւրեւորէն հայ
վաճառականաց կը ծանուցուի որ Ս. Ս.
Միտոսեան և ընկերը քովիսինով տուն...
տեսակ Լիւթաճի, Պաղարիկ և Եմէրիկայի
վաճառք բերել կուտան: ու գործը կրնայ
այս ամսը հետ հարադրակցել թէ՛ ան...
ձամբ և թէ՛ գրով, Գալաթիա թիւ 47
Խօմէր փողոցը Եմէրիկայի մաղապան:

ՄՈՐԹԻ ՀԻՄՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հոգևատանի և Գաղղիոյ մէջ ամենէն
երեւելի բժշկաց ըրած փորձերովն հաստատ...
ւած է որ Ժ. Երան բժշկին գտած խոռոչովի
Աղիաթիք բոյսին նախնին ու չիբօպը օգտա...
կարգպէս գեղեր են ամեն տեսակ որքանե...
բու(Եմէրէի) և ուրիշ մօրթի հիւանդութիւն...
ներու խոյլի (սրբաճա) և հնացեալ յօղացա...
ւերու:

Կը գտնուի Բեքայի մօտ փողոցը Թեքիկի
վարի կողմը թիւ 485 Բիւլպիլի Եմէրէի Ժե...
նէսալի տնօրէն Ս. Մեքիսիի գրաստանը:

ՕՏԷԼԵՔԻՈՐԻՏ

ՄԱՋԵՐԸ ԶՕՐԱՅՐՆՈՂ ԵՒ ԱՆՈՐՑ ԲՆԱԿԱՆ
ԳՈՅՆԸ ՊԱՆՈՂ. ԶՈՐՄ ՄԸ:

Եւս ջուրը շատ տարբեր է մինչև հի...
մա ճանչուած ջուրերէն ու հեղուկներէն...
ներկ չէ, այլ մաղըրուն բնական գոյնը կը
նորոգէ:

Օգտակար և անմեղա բոյսեր շին
ուած ըլլալով, այս ջուրը կարգէ դուրս
յատկութիւն մը ունի ձեւակցած մաղըր...
բոյսերէն, գլուխը մաքուր պահելու,
զոյցածած թեւի ջնջելու, մաղըր շատը...
ներու և թափելուն առաջին անգամը:

Մէկ շէն 10 ֆրանք է:

Կը ծախուի Փարիզ Կիսէն դեղա...
գործին խանութը Ռիշլէօ փողոց թիւ
112, և Պուլիսա Սօմալթի 21:

Կ. Պօլսոյ Բեքայի մօտ փողոցը Թեք...
կէի վարի կողմը թիւ 485 Ս. Մեքիսիի
քով:

Եմէրիկայի հոգևակալ Տօբթոր Լ...
յարին բաղադրած սրճիկայի դեղը, որն որ
փորձով օգտակար գտնուած է, կը ծախ...
ուի Գալաթիա 17 Խօմէր փողոցը Եմէ...
րիկայի մաղապան:

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ

ԴԻՍԿՈՑ ԱՐԺՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Կ. ՊՈԼԻՍ	ԴՐՆ	ԲՆ	ԳՆ	ԴՆ	ՈՒՐ
27 ՅՈՒԼԻՍ	20	22	25	24	26
ԴՐՆ	ԴՐՆ	ԴՐՆ	ԴՐՆ	ԴՐՆ	ԴՐՆ
101	101	101	101	101	101
Գամանեան իրա Մէճ	401	401	401	401	401
Գամանեան արծաթ	61-10	61-2	60-30	64-30	65
Թահլիլ Մուսթաֆա	54-20	51-15	54	51-20	52-30
Խահաբ ձեւակցէ հին	54-15	54-10	50-30	54-15	54-25
« « նոր	54-10	51-5	50-20	54-5	52-10
« « Վերջին	47	47	47	47	47

ԱՐՄՏԻՔ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 27 ՅՈՒԼԻՍ

Յորեն Թաղան	50-51	Յորեն Խամպիլ կակուղ	22-25
« Խամպիլ	28-29	« Վարմա	«
« Կարայ	«	« Պուրդաղ	«
« Բուսիլի Պալէլ	24-25	« Պալէլ	«
« Սանսոն	«	« Եղիպտացորենի կակուղ	«
« Ազօֆ կակուղ	«	« Խալապիլ	40-41
« Խալապիլ	20-25	« Գարի	«

Վաճառանոցիս մէջ կա ընդ ամենը 20 000 000 դրու ցորեն ու գարի

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

Գետոր (Մաղը) սնու	400 լրա	—42
ձերմակ	«	—6
Գեղին հատիկ (ձէհիլ) Լիւթաճի	400 լրա	11-12
Բուրդ Գըրմէ կէս լրաց	«	—8-20
Յի լրացած 400 լրա	«	—7
Տաճկաստանի 400 լրա	«	—8-30
Բամպակ Պարսկաստանի և Վրաստանի հօխ	«	45-16
Սաթ. Կիւրքոս. Ատանա	«	—18-20
Թիֆլիս Լիւթաճի Զանկուր	400 լրա	40-42
Սիւն	«	250
Բիւրէ Տերեւ բանուած	«	20-24
«	«	«
Մեղրամուր դեղին Տրապիզոն	400 լրա	—27
Անասուր	«	—26

Ստամբուլ Բուսիլի	հօխայ	—5-1
Կոստանի հոնա (Բէթլէն թոյս) Բուսիլ	«	56-57
Պանարմա	«	40-42
Զէթ (Զէթիլի կաղը) Ա. Սիւլլի	հօխայ	—7
Կիւրքոս	«	6-30
Աճառ (Ասաթոն) Գամաթա	«	6-10
Միսիլի	«	—4-20
Բրինձ Եղիպտոս Բէթլի	«	—2-30
Տիւնաթ	«	—2-35

ՄԵՏԱՔՍ

(ԻՓԷՔ)

Յիւլիս թիւ 10	— և 11—12	«
Խոզակ Պրուսա չոր	«	«
Պարսկաստանի	«	59-42

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

Խահլէ Բիւս և Գալիօ	400 լրա	900-1100
« Մուսթիլի և Սէյլան	«	—1200
Շաքար ԳԼ (Եմէլէ)	6-10 լրա	«
« Գոշի (Թոյ)	«	216
« Հոլ. դրախ	«	270
« Գոշի	«	215
« Գաղղ. դրախ	«	270
« Գոշի	«	212
Անադ (դաղա)	«	800
Պալիլ (պիլիլ)	«	—6
Լիւթաճի (Լիւթաճի) Պէրկալ	«	«
« Մաղաթ	«	«
Որդալ կարմիր (դըրմըլ)	«	«
« « արծիւադոյն	«	53
« « տեսակ Բ.	«	50
« «	«	45
« «	«	40
Մուշաթ (Նըշաթ)	«	610
Պողոստ (Չէլիք) թիւ 0 և 00	«	460
Կապուր (Գուրդալ)	«	—5-30
Թիլիկ (Թիլիկ) զոյղ անուկ	«	—500
Չինք տախտակ թիւ 7-12	«	—4-10
Երկաթ Անդ. ձորաձեւ (Հուպուլ)	«	52-55
« Բեւեպուր	«	37-58

Աս լրացիլը շաքարն անգամ մը կիլո շաքար օրերը
Ով որ կուգէ կրնայ ստորագրել, Կ. Պօլսոյ Զինիլի խանը
լրացիլը գրասենեակը: Իսկ զորսերը հոգաբարձուներն
են:

ԻԶՄԻՐ. Յօնանեան աղա Մաղաթեան.
ԵԳԻՊՏՈՍ. Շաքար աղա Արիպեան.
ԱՆԴՐՈՒՆԻՍՏՈՒՊՈԼԻՍ. Մանսիս Սուրիս աղա Գա...
լուստեան.

ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Պ. Խաչատուր Լիւթաճի.
ԹՈՒՍՏ. Գեորգ Ե. Յօնանեան աղա Արգարեան.
ԿԱՐԻՍ. Կարապետ Կոստանիլ Զարաբեան.
ԱՏԱՆԱ. Կարապետ աղա Շաքարեան.
ԶԱՆԴԱ. Եղիպտոս աղա Տեր Մարգարեան.
ՆԻՍՈՒՍԻՆԻՍ. Պ. Տ. Սուրաբեան.
ԹԵԲԵՐԵՍԱՂ. Յարապիս աղա Պ. ձամեան.
ՎԱՆ. Գրիգոր Աղա Խաչատեան.
ԻԵՐԵՐՈՂ. Պ. Դեորգ ձամարեան.
ԵՐԶՆԱՍ. Ընթերցասիրաց Թագարան:
ԱՏԱՐԱՅԱՐ. Մանսիս Թալու աղա Տ. Գրիգորեան.
Ուրիշ քաղաքներէ ստորագրուիլ աղագետը՝ այս տեղէ...
րէն մեկուն հետ կրնան բոլակցիլ:

Օգնական Խմբագիր	Խմբագիր-Տնօրէն
Ա. Ս. ԳԵՐԳԵԱՆ	Կ. Ս. ԻԹԻՆԵԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼԻՍԻՆՈՑ	«
Կ. ՊՈԼԻՍ ԶՈՒՆԻԼԻ ԻՍՏԱՆ	«